

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2029 / Talousarvion hyväksyminen

KH 01.12.2025

420/02.02.00/2025

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

- 1) hyväksyä omalta osaltaan talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2029 esityslistan liitteen mukaisena
- 2) esittää talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2029 hyväksyttäväksi valtuustolle
- 3) tarkastaa pykälän kokouksessa

Päätös

Käsittely

Perustelu

Kuntalain 110 §:ssä säädetään kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Valtuuston on talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi, eli suunnitelmakaudeksi. Talousarviovuosi on suunnitelmakauden ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee huomioida kuntastrategian toteuttaminen ja kunnan tehtävien hoitamisen turvaaminen. Myös kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja -suunnitelmassa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Keuruun kaupungin taloussuunnitelmassa vuodet 2027 ja 2028 ovat alijäämäisiä ja vuosi 2029 ylijäämäinen. Suunnitelmavuosien aikana taseeseen kertynyt yli-/ alijäämä ei saa kääntyä alijäämäiseksi, Kaupungin (sis. Vesi liikelaitos) taseen kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2024 tilinpäätöksessä noin 5,04 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman toteutuessa kaupungin taseessa olisi kertynyttä ylijäämää suunnitelmakauden lopussa noin 5,51 miljoonaa euroa edellyttäen, että vuoden 2025 tulos on vähintään 0.

Talousarviossa huomioidaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on

esitetty käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa tulee noudattaa talousarviota. Konserniyhtiöiden keskeiset luvut, velvoitteet ja tavoitteet on esitetty kaupungin talousarviossa.

Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnassa haasteita ovat luoneet Keski-Suomen hyvinvointialueelle kaupungin vuokraamien kiinteistöjen yhtiöittämisvaihtoehtojen tarkastelu ja osittaisen yhtiöittämisen toteuttamisen valmistelu. Lisäksi kuntien työehtosopimuksen palkkaratkaisu vaikuttaa kaupungin henkilöstökuluihin taloussuunnitelmakaudella voimakkaasti. Keuruun kaupungin lainakanta on edelleen korkealla tasolla, joka pitää myös kaupungin korkomenot korkealla tasolla. Talousarviosuunnittelussa valtionosuuksiin ei ole osoitettu suunnitelmakaudelle muutoksia huomioiden, että valtionosuusuudistus ei toteudu aiemmin ilmoitetussa aikataulussa.

Taloussuunnittelukauden luvuissa on huomioitu valtuuston päättämät talouden tasapainottamisohjelmat. Ensimmäinen niistä hyväksyttiin vuonna 2022 (kvalt 13.6.2022 § 21) ja se kattaa vuodet 2023-2026 ja toinen hyväksyttiin vuonna 2023 (kvalt 20.11.2023 § 51) ja se kattaa vuodet 2024–2027.

Talousarviovuosi 2026 (kaupunki + Vesi liikelaitos) on laadittu noin 0,9 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Tulokseen vaikuttaa kaupungilta Keuruun Asunnot Oy:lle valmisteltu Lehtiniemen ja Seiponrannan palveluasumisyksiköiden ja Runokulman asumisyksikön siirto ja kertaerävaikutus, joka kohdentuu vuodelle 2026.

Keuruun kaupungin veroprosentit pysyvät vuonna 2026 vuoden 2025 tasolla. Kunnallisveroprosentti on 9,1 prosenttia, yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti ja yleinen rakennuksen kiinteistöveroprosentti on 1,30. Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti on 0,51, muiden asuinrakennusten 1,20 ja voimalaitosten 3,10. Yleishyödyllisten yhteisöjen rakennuksien kiinteistöveroprosentti on edelleen nolla. Verotulojen arvio vuodelle 2026 on yhteensä noin 22,3 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia noin 8,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2026 vuosikate ennen poistoja on 3 746 850 euroa. Poistoja ja arvonalentumisia vuodelle 2026 on kirjattu -4 011 050 euroa ja edellä mainittuna kertaeränä satunnaisiin eriin on kirjattu luovutusvoittona +1 189 000 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostuu siten +929 004 euroa. Seuraavassa esitetään tiivistelmä tuloslaskelmasta:

TULOSLASKELMA 2026	Kaupunki ilman Vesi liikelaitos ulk.+sis.	Vesi liikel. ulk + sis.	Kaupunki+Ves i liikel. ulk. + sis.	Kaupunki + Vesi liikel. ulk. ilman sis.
TOIMINTATUOTOT	18,937,910	2,233,600	21,171,510	15,563,084
Henkilöstökulut	-24,442,990	-480,941	-24,923,931	-24,923,931
TOIMINTAKULUT	-46,168,514	-1,361,151	-47,529,664	-41,733,438
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-27,230,604	872,449	-26,328,154	-26,170,354
Verotulot	22,345,000	0	22,345,000	22,345,000
Valtionosuudet	8,232,004	0	8,232,004	8,232,004
VUOSIKATE	2,796,020	813,029	3,609,050	3,746,850
Suunnitelman mukaiset poistot	-3,250,000	-761,050	-4,011,050	-4,011,050
Satunnaiset tuotot ja kulut	1,189,000	0	1,189,000	1,189,000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	735,020	51,979	787,000	924,800

Esityslistan liitteenä on kaupunginjohtajan esitys talousarvioksi vuodelle 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027 – 2029.

Toimivalta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Janne Teeriaho, janne.teeriaho(at)keuruu.fi, p. 040 652 7256

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Valtuuston esityslistalle 8.12.2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

KH 03.11.2025 § 298

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä esityslistan oheismateriaalina olevan talousarvioluonnoksen jatkovalmisteluun.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti seuraavalla evästyksellä:

- Koneinvestointien viivästyttämismahdollisuuden selvittäminen

- Keuruun museon toiminnan lisääminen vapaa-aikapalveluiden toiminnan kuvaukseen
- Lisälainan ottamisen avaaminen
- Toimintatapatarkastelu erityisesti konehankintoihin liittyen (ympäristöhoitokone muun muassa).
- Latukoneen tarve/hinta -tarkastelu
- Tervan tekonurmen uusimisajan tarkastelu siirtymäajan puitteissa
- Investointien määrärahavarausten kriittinen tarkastelu
- Ahtolan investointien määrärahavaraukset

Käsittely

Käsittelyn aikana kaupunginhallitus kävi keskustelun, jonka pohjalta hallituksen evästyksestä jatkovalmisteluun päätettiin.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 20.35 – 20.40.

Perustelu

Kuntalain (410/2015) § 110 mukaisesti "valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Kaupunginhallitus on päättänyt 1.9.2025 § 219 käynnistää kaupunkistrategian päivityksen. Strategiapäivitystä on työistetty hallituksen nimeämän työryhmän toimesta, ja työ on edennyt hallituksen hyväksymän aikataulusuunnitelman mukaisesti. Strategian on määrä tulla valtuuston vahvistettavaksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaupunkistrategiaan valmistelun aikana esitettyjä painopistetarkennuksia ja tavoitteita on pyritty ottamaan huomioon talousarvion 2026 valmistelussa.

Talousarvion 2026 taloudellinen kehys on tilinpäätöksen 2024 tasossa, jolta pohjalta vuoden 2026 tuloarviot ja määrärahat on suunniteltu ottaen huomioon työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, kustannustason nousu sekä toiminnalliset muutokset. Merkittävimmät hallinnolliset muutokset, jotka vaikuttavat toimialatasoiseen seurantaan, ovat maaseutupalveluiden siirtyminen elinvoimapalveluista konsernipalveluihin (entinen hallinto- ja tukipalveluiden toimiala) sekä matkailun siirtyminen elinvoimapalveluista hyvinvointipalveluiden toimialalle.

Olennainen koko kaupunkia koskeva hallinnollinen muutos liittyy kiinteistöihin, jotka on vuokrattu Keski-Suomen hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveystaloukselle (sote) varten. Kuntalaki (126 §) edellyttää, että mikäli kunta toimii kilpailutilanteessa markkinoilla, tulee sen pääsääntöisesti antaa tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi. Säännöksessä rajataan eräitä tehtäviä yhtiöittämisvelvollisuuden ulkopuolelle, sillä perusteella, että niitä ei katsota hoidettavan kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kaupunginhallitus on päättänyt 6.10.2025 § 251, että seuraavia sote-kiinteistöjä ei yhtiötetä: terveyskeskus, paloasemat, toimintakeskus Navikka ja Seipon perhekeskus. Sen sijaan talousarvioon 2026 on valmisteltu seuraavien asuinkiinteistöjen yhtiöittäminen Keuruun Asunnot Oy:lle: Lehtiniemen palvelukeskus, palvelutalo Seiponranta ja asumisyksikkö Runokulma (kh 20.10.2025 § 277 ja kh 3.11.2025 § 293). Lehtiniemen palvelukeskus on suunniteltu luovutettavan Keuruun Asunnot Oy:lle varainsiirtoverovapaana apportina tasearvolla. Seiponranta ja Runokulma luovutetaan Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen vahvistamalla luovutuskorvauksella.

Yhtiöittämisen seurauksena kaupungin taseesta poistuu rakennuksia 5,1 milj. eurolla. Luovutusten vastikkeeksi kaupunki saa omaa pääomaa 1,8 milj. euroa. Lisäksi valtion tukemien asuntokohteiden korkotukilainat 4,5 milj. euroa siirtyvät kohteiden mukana Keuruun Asunnot Oy:lle. Valtion tukemien asuntokohteiden luovutushinta tuottaisi kaupungille tämänhetkisten laskelmien mukaan luovutusvoittona 1,2 milj. euroa.

Esityslistan oheismateriaalina oleva talousarvioluonnos 2026 osoittaa 924 800 euron ylijäämää, jossa on mukana edellä esitetty luovutusvoitto satunnaisena kertaeränä 1,2 milj. euroa. Tilikauden tulos on kääntymässä 264 200 euroa alijäämäiseksi ilman luovutusvoittoa. Vuosien 2027 – 2029 suunnittelu on kesken.

Keskeiset tuloslaskelman erät ja tunnusluvut on esitetty seuraavassa taulukossa.

TULOSLASKELMA 2026	Kaupunki ilman Vesi liikelaitos ulk.+sis.	Vesi liikel. ulk + sis.	Kaupunki+Vesi liikel. ulk. + sis.	Kaupunki + Vesi liikel. ulk. ilman sis.
TOIMINTATUOTOT	18,997,910	2,233,600	21,231,510	15,563,084
Henkilöstökulut	-24,442,990	-480,941	-24,923,931	-24,923,931
TOIMINTAKULUT	-46,040,714	-1,361,151	-47,401,864	-41,733,438
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-27,042,804	872,449	-26,140,354	-26,170,354
Verotulot	22,345,000	0	22,345,000	22,345,000
Valtionosuudet	8,232,004	0	8,232,004	8,232,004
VUOSIKATE	2,933,820	813,029	3,746,850	3,746,850
Poistot ja arvonalentumiset	-3,250,000	-761,050	-4,011,050	-4,011,050
Satunnaiset				
luovutusvoitot/-tappiot	1,189,000	0	1,189,000	1,189,000
Fontin nimi tot ja kulut	1,189,000	0	1,189,000	1,189,000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	872,820	51,979	924,800	924,800

Sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä, kaupungin taloustilannetta ja talousarvion valmistelua on käsitelty muun muassa seuraavissa valtuustoseminaareissa 8.9.2025, 19.9.2025 ja 27.10.2025, jolloin talousarvio esiteltiin nykyisessä laajuudessaan. Kaupungin lautakunnat ja muut toimielimet ovat käsitelleet talousarvioesityksensä, jotka on otettu huomioon kaupunginjohtajan talousarvioesitystä laadittaessa. Kaupunkikonserniin kuuluvilta tytäryhtiöiltä on pyydetty yhtiön taloustiedot liitettäväksi kaupungintalousarvioon. Konserniohjausneuvottelut ovat kesken.

Esityslistan oheismateriaalina on Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027 – 2029 (kh 3.11.2025).

Toimivalta

Kuntalain § 14 mukaisesti valtuusto päättää kunnan talousarviosta ja suunnitelmasta. Kuntalain § 39 mukaisesti kaupunginhallitus valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Valmistelija

Konsernipalvelujohtaja Päivi Vauhkonen,
paivi.vauhkonen(at)keuruu.fi, p. 040 158 1656

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Muutoksenhaku